

Zawód: Architekt/ka

Zaha Hadid jest bez wątpienia nie tylko najśłynniejszą architektką świata, ale też pierwszą kobietą, która w tym niezwykle zmaskulinizowanym zawodzie zrobiła wielką międzynarodową karierę. Jednak obecność kobiet w architekturze, choć z obojętnością pomijana, nie ogranicza się tylko do działalności Zahy Hadid.

Design zaskakujący

Czy to akwarium zaraz nie spadnie, a klamka na pewno otworzy drzwi?

Prezentujemy zestaw przykładów, dla których przewodnią myślą projektanta była chęć zaskoczenia użytkowników niecodziennym wyglądem :).

Zrób to sam

Przedstawiamy kilka inspiracji - jak przy użyciu niepotrzebnych butelek, żarówek lub sztuczków wyczarować niebanalną lampę lub wieszak.

Margarete Schütte-Lihotzky urodziła się w bogatej wiedeńskiej rodzinie pacyfistów i liberałów. Pierwszym zderzeniem z męskim światem była dla niej odmowa przyjęcia na studia na słynnej uczelni artystycznej, Kunstgewerbeschule w Wiedniu, na której nigdy dotąd nie studiowała kobieta. Schütte jednak uparła się i z pomocą znajomych jej rodziców (list polecający napisał jej m.in. sam Gustaw Klimt) została pierwszą w dziejach studentką jej prestiżowej uczelni (na której po latach wykładała Zaha Hadid). Ukończywszy wydział architektury Margarete Schütte zaczęła projektować domy, była współpracownicą sa-

Zawód: Architekt/ka (1)

mego Adolfa Loosa, uczyła się też u Oskara Strnada, pioniera rodzącej się wówczas idei `architektury społecznie zaangażowanej`, czyli służącej ludziom, także tym najuboższym. Gdy w 1926

Kuchnia frankfurcka

roku niemiecki architekt i urbanista, Ernst May zaprosił ją do współpracy przy projektowaniu nowej wizji Frankfurtu nad Menem, Schütte-Lihotzky wiedziała już, że odpowiednio zaprojektowany budynek i jego wyposażenie mogą pomagać ludziom, zmieniać ich życie na lepsze.

We Frankfurcie Margarete projektowała przedszkola, szkoły, budynki uczelniane; tu też poznała swojego przyszłego męża, także architekta, Wilhelma Schütte. Tu również stworzyła projekt, dzięki któremu przeszła do historii. Ernst May oraz wielu innych wówczas działających architektów-socjalistów w zniszczonej po I wojnie światowej Europie budowali nowe domy z mieszkaniami: tanie, łatwe w montażu, niewielkie, ale za to dostępne dla każdego, także dla najmniej zarabiających. Nowe mieszkania były małe, trzeba było do nich dopasować nowe wyposażenie - wtedy właśnie Margarete Schütte-Lihotzky opracowała model w pełni wyposażonej, nowoczesnej i wygodnej kuchni. W niewielkim pomieszczeniu wszystkie meble oraz elementy wyposażenia rozmieszczono tak, żeby gospodyni łatwo mogła z nich korzystać, nie wykonując żadnych zbędnych ruchów

(zminimalizowano w ten sposób także wysiłek fizyczny - wszystko znalazło się na wyciągnięcie ręki).

Jej wizję nazwano `kuchnią frankfurcką`, która do dziś jest nie tylko symbolem nowoczesnego myślenia o architekturze, ale i emancypacji kobiet. Kuchnia frankfurcka miała bowiem ułatwić życie kobietom, które poza prowadzeniem domu także pracują na etatach. Po I wojnie światowej coraz mniej popularne było posiadanie służby, projekt Schütte-Lihotzky miał pomóc nowoczesnym, pracującym ko-

bietom w prowadzeniu domu. Dorobek i poglądy Schütte-Lihotzky

Zaha Hadid

były inspiracją dla wielu polskich architektów i (nawet bardziej) architektów modernistycz-

nych i awangardowych w 20-leciu międzywojennym i później, m.in. dla Barbary Bruckalskiej i Heleny Syrkus.

W czasie II wojny światowej austriacka architektka była zaangażowana w antyfaszystowski ruch oporu (trafiła z tego powodu do więzienia), po 1945 roku projektowała szkoły i przedszkola w Chinach, Rosji, na Kubie (pracowała w krajach komunistycznych z powodu swoich lewicowych poglądów). Mimo że zmarła 11 lat temu (mając 102 lata), dziś ma swój profil na Facebooku.

Źródło: bryla.gazetadom.pl

Źródło zdjęć: bryla.gazetadom.pl; internet

Design zaskakujący

Każdego dnia w domu i w pracy używamy setek przedmiotów. Nie dziwi nas wygląd deski do kro-

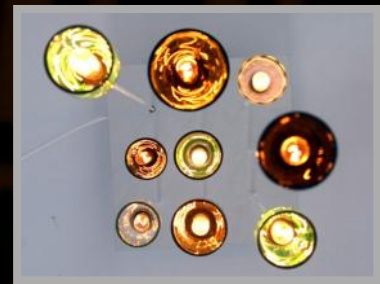
jenia, czy też klamki. Przyzwyczajeni jesteśmy do

tego, że priorytetem projektanta jest funkcjonalność przedmiotu... czy aby na pewno?

Źródło zdjęć:
babeczkaa.blox.pl

Zrób to sam

Nic nie sprawia takiej satysfakcji, jak własnoręcznie wykonana rzecz. Jeśli na dodatek będzie to przedmiot codziennego użytku np. lampa – będziemy mogli się nią pochwalić przed znajomymi, a także cieszyć nią oko każdego dnia.

Na szczególną uwagę zasługuje lampa „Produkt mleczny”. Zaprojektowana przez polskich projektantów z pracowni DBWT, była pokazywana na wystawach w: Warszawie, Brukseli, Berlinie i Londynie.

Lampa „Produkt mleczny”

